

Р Е Ш Е Н И Е

19.02.2003 година

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ, V въззивен състав, в ОТКРИТО съдебно заседание на седемнадесети февруари през две хиляди и третата година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЕТЯ ШИШКОВА
ЧЛЕНОВЕ: НАДЕЖДА ТРИФОНОВА
МИЛЕН ВАСИЛЕВ

при секретаря ХРИСТОВА сложи на разглеждане ВНЧХД № 927 по описа за 2002 година, докладвано от съдия ТРИФОНОВА и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.327 и сп.НПК.

С присъда от 05.02.2002г., на СРС, наказателна колегия, 22 състав, постановена по НЧХД № 7218/2001г., поде. Явор Илиев Дачков е признат за невиновна, в това, на 20.02.2000г. в гр.София, в предаването "Гласове", излъчено по Канал 1 на БНТ от 18,004., публично, чрез средство за масово осведомяване /телевизия/, с израза "патрон на разграбването на България", да е приписал на Любен Борисов Беров престъпление в качеството му на длъжностно лице, при изпълнение на службата му - Министър-председател на Р.България, поради което и на основание чл.302 НПК първоинстанционният съд го е оправдал по повдигнатото обвинение по чл.148, ал.2, вр. ал.1, т.1,2,3, вр. чл.147, ал.1, пр.2 НК.

Със същата присъда, подс.Дачков е признат за невиновен в това, на 20.02.2000г., в предаването "Гласове", излъчено по БНТ, Канал 1, от 18,00ч. публично, чрез средство за масово осведомяване /телевизия/ да е казал думи, унизителни за честта и достойнството на Лючен Беров, в качеството му на длъжностно лице при изпълнение на службата му - Министър-председател на Р.България, поради което и на основание чл.302 НПК първоинстанционният съд го е оправдал по повдигнатото обвинение по чл.148, ал.1, т.1, 2, 3, вр. чл.146, ал.1 НК.

Срещу така постановената присъда на първоинстанционния съд е постъпила жалба от частния тъжител Л.Беров, чрез защитника му адв.Стоянов, с която се иска отмяна на съдебния акт и постановяване на осъдителна присъда по отношение на подс.Дачков. Като оплакване, досежно обвинението по чл. чл.148, ал.1, т.1, 2, 3, вр. чл.146, ал.1 НК, се сочи, че първоинстанционният съд неправилно е приел в мотивите към атакувания първоинстанционният съд неправилно е приел в мотивите към атакувания акт, че не е налице осъществяване на престъпление, а в случая е изказана отрицателна, негативна оценка към управлението на проф.Беров. Защитата счита, че под.Дачков има право на лична оценка, но огласена и станала публично достояние, тя е наказуема, тъй като засяга честта и достойнството на частния тъжител. Счита, че подсъдимият е изразил мнението си с обидни изрази, за което следва да носи наказателна отговорност. Що се отнася до обвинението по чл.148, ал.2, вр. ал.1, т. 1,2,3, вр. чл.147, ал.1 НК, защитата на жалбоподателя е на становището, че

първоинстанционният съд не се е съобразил с указанията на въззивната инстанция при първото разглеждане на делото, с което е допуснал нарушение на процесуалния закон. Застъпва становището, че неправилно инкриминираният израз не е приет от районния съд, като преписвещ престъпление на проф.Беров, респективно, като клеветящ го.

Срещу така депозираната жалба не е постъпило възражение от страна на подсъдимия.

В съдебно заседание пред настоящия въззивен състав жалбоподателят не се явява, като неговият защитник заявява, че поддържа жалбата и допълнението към нея, с изложените аргументи и оплаквания. Смята, че подсъдимият е имал възможност с думи и изрази, които не са обидни или клеветнически да изкаже личното си становище и мнение, било то и негативно към политиката на правителното на проф.Беров. Инкриминираният израз, според него носи обидно и клеветническо съдържание.

Защитата на подс.Дачков, в съдебно заседание пред въззивния съд, прави искане за потвърждаване на постановената от районния съд оправдателна присъда. Намира същата за обоснована и законосъобразна. Застъпва тезата, че подзащитният му , използвайки инкриминирания израз, е изказал оценка за управлението на министър-председателя проф.Беров, с което е реализирал едно свое конституционно-гарантирано право. От друга страна счита, че жалбоподателят, като публична личност следва да носи по-голяма обществена отговорност за постъпките си и съответно да е със съзнанието, че е изложен в по-голяма степен на анализ и критика в лицето на медиите и обществото. Защитата излага доводи, че не е осъществен нито един от съставите на двете престъпления, по които Дачков е привлечен към наказателна отговорност, като в подкрепа на доводите си изтъква и обстоятелството, че изказаната от подсъдимия оценка се е формирала и въз основа на наложилото се обществено мнение за управлението на проф.Беров, отразено в статиите, представени по делото и приети като доказателства по него.

Подсъдимият Дачков в съдебно заседание дава пълни и обстойни обяснения по повдигнатите му обвинения, като не се признава за виновен. Не отрича да е казал инкриминираните думи, но твърди, че те не съдържат личностова оценка за проф.Беров, нито изразяват мнение за неговите персонални качества и характер. С думите, изказани в предаването, подсъдимият твърди, че е искал да даде оценка на управлението на оглавяваното от проф. Беров правителство.

Въззивният съдебен състав, след като обсъди доводите на страните, доказателствата по делото и при цялостна проверка на обжалваната присъда, на основание чл.313, ал.1 НК, намира, за установено следното.

Присъдата на районния съд е постановена при пълното, всестранно и точно изясняване на фактическата обстановка по делото. Правилно е приел районния съд в мотивите към атакувания съдебен акт, че на 20.02.2000г., в 18,00ч., в ефира на Канал 1 на Българската национална телевизия, е излъчено авторското предаване "Гласове", водено от автора Явор Дачков. Предаването било посветено на българската култура и участието на интелектуалците в

управлението. В предаването била поканена като събеседник министъра на културата г-жа Емма Москова. Като въведение към разговора с нея, подс. Дачков използвал уводни думи, с които изложил свои съждения и оценки за участието и ролята на българските интелектуалци във властта през последните десет години. Тезата, която подсъдимия застъпва, е че интелектуалците са длъжници към управлението на страната, че през годините след 1989 са имали много представители във връстката, като управлението им е било все неуспешно. В подкрепа на тезата си, подсъдимият изброява имената на български интелектуалци, имали роля в управлението на страната, както следва ".....Нека си припомним имената на най-известните парламентаристи от Великото народно събрание- Йордан Радичков, Валери Петров, Тодор Колев, Кирил Маричков, Петър Слабаков, Михаил Неделчев, Александър Йорданов, Благвест Сендов, Николай Василев, Анжел Вагенщайн, Едвин Сугарев, Йордан Василев- все интелектуалци. Президентът на страната и лидер на СДС беше философът Жельо Желев, вицепрезидент- поетесата Блага Димитрова, стратег на модерната лява партия- философът Лилов, шефът на ДПС- философът Доган, шефът на парламента- академик Тодоров, патронът на разграбването на България- проф.Беров и т.н. Активни предизборни агитатори Стефан Цанев, Недялко Йорданов, Стефан Данаилов, Йосиф Сърчаджиев. Да изброяваме ли още?...."

Тази фактическа обстановка, първоинстанционният съд е приел след правилен и законосъобразен анализ на доказателствата по делото, като е обсъдил подробно обясненията на подсъдимия, показанията на св.Кулезиц и писменидет доказателства- - характеристиката на подсъдимия, свидетелството за съдимост и заключението на съдебно-техническата експертиза и допълнението към нея. Обсъждайки доказателствата по делото, настоящата въззивна инстанция намира за необходимо да анализира и приетите в рамките на производството пред нея писмени доказателства- приложените копия или оригинали от статии във вестниците, изброени подробно в протокола от съдебната заседание от 17.02.2003г.

При така възприетата фактическа обстановка и преценка на доказателствения материал по делото, първоинстанционният съд е направил и законосъобразни и обосновани правни изводи, а именно, че не се доказва от обективна и субективна страна осъществяването на деянието по чл.148" ал.1,т.1,т.2 и 3, вр. чл.146, ал.1 НК и по чл.148, ал.2, вр. ал. 1,т. 1,2,3, вр. чл.147, ал.1 НК.

Обсъждайки правните изводи на районният съд, следва да се отбележи, че правилно е прието, че тъжителят няма задължение да посочва квалификацията на деянията, за които излага фактически доводи, нито съда в рамките на производството от частен характер е задължен от правната квалификация, която тъжителят евентуално би посочил в тъжбата си до съда. В тази насока настоящата въззивна инстанция споделя напълно доводите на първоинстанционния съд и намира за неоснователно възражението от страна на защитата на тъжителя, за неизпълнени указания на въззивния съд, при отмяна на присъдата и връщане на делото, от районния съд. Доводите изложени в мотивите на първото въззивно решение в тази им част не задължават нито настоящата въззивна инстанция, нито създават задължения за първата инстанция при второто разглеждане на делото пред нея по същество. Правната

квалификация на деянията, описани в тъжбата е правомощие и задължение на съда, който прави това въз основа на фактите, изложени в тъжбата и не е обвързан от преценката на тъжителя за това, по кой текст от наказателния закон следва да се търси и реализира наказателната отговорност на подсъдимия. Придвид така изложените факти, въззивния съд намира, че районният съд правилно е възприел квалификацията на деянията, по които се е произнесъл на финала с присъдата си.

Анализирайки мотивите на първоинстанционния съд досежно обвинението по чл.148, ал.1,т. 1,2,3, вр. чл.146, ал.1 НК, въззивният съд споделя напълно изводите на районния съд. Обстойно е обсъден въпроса за същността на изпълнителното деяние на посоченото престъпление, а именно, че за да е налице обида, то следва подсъдимият да е казал в присъствието на пострадалия думи, които са годни да накърнят достойнството му, които са неприлични, вулгарни или цинични, съотносими към съвременните стандарти. За разлика от това, изразяването на лично мнение е становище, с което се изразява оценка на личност, събитие или позиция. В тази връзка, районният съд правилно е приел, че инкриминиращият израз " патрона на разграбването на България- проф Беров, следва да се разглежда в контекста на цялостното изложение на водещия Дачков в предаването "Гласове" и обективно представлява негова оценка за управлението на правителството, начело на което е бил тъжителя. Тази оценка в случая е отрицателна и представлява негативна критика към това управление, без да съдържа унизяващи и оскърбяващи думи, засягащи честта и достойнството на личността на тъжителя Беров. Предвид професията, която упражнява подсъдимия- журналист и характера на воденото от него авторско предаване-актуално публицистично предаване, следва да се отчита и гарантирането на правото му на свобода на словото и правото да изразява свободно мнението си и да го разпространява чрез слово, което е конституционно гарантирано. В подкрепа на тези изводи, районният съд правилно се е позовал на практиката на Европейския съд за правата на човека, в които се обсъждат въпросите, свързани със свободата на словото, като гаранция за функционирането на демократичното общество. Обсъден и е въпроса, че критиките към управлението на проф.Беров са отправени от подсъдимия, като се визира качеството на тъжителя на министър председател. Константната практика на съдилищата, а и тази на Европейския съд приема, че публичните личности, заемайки отговорни постове и управленски длъжности са изложени на по-засилено обществено внимание и медиен интерес и границите на критиката по отношение на тях следва да се по-широка отколкото по отношение на частните лица.

Що се отнася до обвинението по чл.148, ал.2, вр. ал.1,т. 1,2,3, вр. чл.147 , ал.1 НК, въззивният съд застъпва доводите на първоинстанционния съд досежно липсата на извършване на това деяние в конкретния случай. За да е налице състава на престъплението клевета, то следва подсъдимият да е разгласил позорно обстоятелство за тъжителя или да му е приписал престъпление. От данните изложени в тъжбата, районният съд правилно е приел, че се касае за втората хипотеза на чл.147, ал.1 НК, тъй като се твърди от тъжителя, че с инкриминиращия израз, подсъдимият е приписал на тъжителя престъпление по чл.ЮЗ и 107 НК. Имайки предвид това, че за да е налице престъпно деяние по този текст, подсъдимият следва да припише на тъжителят конкретно

престъпление, районният съд правилно е приел, че в случая не може да обсъжда тази хипотеза. Думите на подс.Дачков не съдържат белезите на посочените престъпни деяния и не могат да се определят като приписване на тези престъпления на тъжителя. При езиковото и логическо тълкуване на израза "патрон" , районният съд правилно е констатирал, че същият е използван, за да се определи челната позиция в държавното ръководство, която е имал тъжителя и с нея е илюстриран факта, че тъжителят е стоял начело на властта. В разпита си пред настоящата инстанция, подс.Дачков определя тази дума, като използвана метафора, като изразно средство. "Разграбването на България" е употребено, за да се характеризира и даде оценка на цялостното управление на правителството, ръководено от проф.Беров. Така в този израз не се съдържат конкретни данни, които да позорят тъжителя, нито такива, които да му приписват престъпление. В подкрепа на тези изводи, настоящият съдебен състав кредитира и обясненията на подсъдимите, дадени в рамките на въззивното производство, както и приетите като писмени доказателства копия от публикации в пресата, които кореспондират с обясненията му . В рамките на същите, подс.Дачков заявява, че използвайки израза " разграбването на България", е визирал периода на управление на правителството на проф.Берав и наложилата се обществена оценка за него. Сочи, че неведнъж на страниците на печата и в средствата за масово осведомяване, управлението на правителството на проф.Беров е била подложено на отрицателна критика и негативна политическа и обществена оценка. Доводите му в тази насока се подкрепят от публикациите в представените вестници.

По така изложените съображения, настоящата въззивна инстанция намира атакуваната присъда за правилна, законосъобразна и обоснована, постановена при пълната и всестранно изясняване на делото от фактическа страна и при мотивиран анализ на доказателствата.

При извършената цялостна служебна проверка на атакуванат присъда, настоящата въззивна инстанция не установи да са допуснати нарушения на процесуалните правила и на материалния закон.

Предвид това, въззивният съдебен състав намира, че жалбата на частния тъжител неоснователен и че подс.Дачков не е осъществила от обективна и субективна страна съставите на чл.148, ал.2, вр. ал.1,т. 1,2,3, вр. чл.147 , ал.1 НК и на чл,148" ал.1,т.1,т.2 и 3, вр. чл.146, ал.1 НК.

По изложените съображения и на основание чл.33б НПК, съдът

РЕШИ

ПОТВЪРЖДАВА присъда от 05.02.2002г. на Софийски районен съд, 22 с-в, наказателна колегия, по НЧХД № 7218/2001г.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ: